

PORT
PAYÉ
HELLAS

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

'Αριθμός φύλλου 203

16 'Απριλίου 2007

'Αθεϊσμός σκοπιμότητας;

 αιώνας, πού έκλεισε, άφησε πίσω του πληγές και αναπάντητα έρωτήματα. Κάποιοι παράγοντες, ακολουθώντας την πρακτική της απλούστευσης, κλειδώνουν τά υπέρβαρα «βιβλία τών συμβάντων» σιά βάθη τών αρχείων τους. Καί επιμένουν νά επικεντρώνουν τίς φωτεινές δέσμες τού θαυμασμού τους σιά αναντίρρητα τεχνικά επιτεύγματα και σιούς θολούς πολιτικούς έλιγμούς, πού στοχεύουν σιήν ανάδειξη και σιήν προώθηση τού παγκοσμιοποιημένου μοντέλου όργάνωσης τού ανθρώπινου βίου.

Ξεκόβοντας από τό ρεύμα, πού εϊναι ή μόδα τής έποχής μου, προτιμῶ νά σταθῶ σέ ένα απόμερο βράχο. Νά κυτιάξω, από άπόσταση ασφάλειας και από παρατηρητήριο άδέσμευτης έκτίμησης, τούς έναγώνιους ανασασμούς και τούς καταλυτικούς αναβρασμούς, τών ιδεολογικά και πολιτιστικά αντίπαλων σχημάτων, πού χάραξαν, μέ ταραγμένη γραφή, τίς νωπές σελίδες τής παγκόσμιας ιστορίας. Καί νά βγάλῶ από μέσα μου τόν προσωπικό μου προβληματισμό και τίς άπορίες, πού νοιώθω τήν ανάγκη νά τίς κουβεντιάσω και νά τίς έπεξεργαστῶ μέ τούς συνοδοιπόρους μου.

Η πρώτη μου διαπίστωση, είναι πώς, κατά τόν εικοστό αιώνα, ὁ ἄθεϊσμός ὑπῆρξε κυρίαρχο ρεῦμα. Σέ ἀνατολή καί σέ δύση. Στό «δυτικό» στρατόπεδο τοῦ καπιταλισμοῦ. Καί, στό διαμετρικά ἀντίθετο καί ἀντίπαλο, στό «ἀνατολικό» στρατόπεδο τοῦ σοσιαλισμοῦ. Στά δύο μεγάλα, μπλόκ, πού μονοπώλησαν, γιά ἕνα ὁλόκληρο αἶώνα, τήν πολιτική καί τή στρατιωτική ὑπερεξουσία. Πού ἀναδείχτηκαν πρωταγωνιστές στό σκάκι τῶν πολιτικῶν καί τῶν οἰκονομικῶν ἐπιρροῶν. Καί διεκδικητές τῶν δικαιωμάτων καί τῶν προνομίων τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου.

Η δεύτερη διαπίστωσή μου ἐπικεντρώνεται στό ἐπίσης διαμετρικά ἀντίθετο σύστημα δράσης τοῦ ἄθεϊσμοῦ στά δύο, «κλειστοῦ τύπου», στρατόπεδα. Στήν ἀνατολή, ὁ ἄθεϊσμός ἔπιασε στό χέρι τό φονικό ὄπλο. Καί καταδίωξε, μέ μανία καί πείσμα, κάθε πολίτη τῆς ἐπικράτειάς του, πού ἐπέμενε νά ὑψώνει τό βλέμμα στόν οὐρανό καί νά ἀπευθύνεται, μέ διάθεση χαρισματικῆς ἐπανάπαυσης, στό Δημιουργό τοῦ σύμπαντος κόσμου καί Πατέρα τοῦ τελειότατου, δημιουργήματος, τοῦ ἀνθρώπου. Στή δύση, ἡ ἀθεϊστική ἐλίτ προώθησε τήν προπαγάνδα τῶν «δῆθεν» νέων ἰδεῶν, καλυμμένη κάτω ἀπό τό φανταχτερό μανδύα τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀπόλυτης ἐλευθερίας. Ἔδειξε, πώς ἀναγνωρίζει τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης, ὅμοια, ὅπως δέχεται καί κατακυρώνει καί τό δικαίωμα τῆς ἀθεϊστικῆς συνείδησης. Μέ μόνη δέσμευση, ἡ θρησκευτική ἐμπειρία νά διακινεῖται σέ δεύτερο πλάνο. Νά μήν ἐνοχλεῖ καί νά μήν ἀντιμάχεται τίς ντιρεκτίβες τῆς κυρίαρχης ἐξουσίας. Τά φανερά καί τά μυστικά κέντρα σχεδιασμοῦ καί μεθόδευσης τῶν πολιτικῶν καί τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων.

Η τρίτη παρατήρηση προκύπτει, μετὰ ἀπό τήν προσπάθεια προσδιορισμοῦ τῶν κινήτρων, πού ἔπλεξαν καί στήν ἀνατολή καί στή δύση, τό μῦθο τῆς ἀθείας. Στά δύο αὐτά ὑπερμεγέθη κλιμάκια, ὁ ἄθεϊσμός δέν ἐμφανίστηκε ὡς στάλαγμα σοφίας. Ὡς ἀνακάλυψη φλέβας γνωσιολογικοῦ μεταλλεύματος. Ἀλλά ὡς μέθοδος καθύπταξης τῶν πολύχρωμων καί πολυπολιτισμικῶν λαϊκῶν μαζῶν πού συνωστίστηκαν καί συνδημιούργησαν τή συγκεκριμένη ὑπερδύναμη.

Ο ἰ δύο μεγάλες καί ἀντιπολιτευόμενες κρατικές ὀντότητες εἶχαν ἐντάξει σιούς κόλπους τους λαούς, φυλές καί γλῶσσες, πού ἤ-

ταν φορεῖς ἄλλων θρησκευτικῶν παραδόσεων. Καί γιά νά τούς ἀφομοιώσουν στό σχῆμα τους, ἔπρεπε νά ἀπονευρώσουν καί νά ἀπωθήσουν, σέ δεύτερο πλάνο, τίς ἐθνικές τους παραδόσεις καί τά πνευματικά τους θησαυρίσματα. Νά τούς ἀναγκάσουν νά ἀπαγκιστρωθοῦν καί, σταδιακά, νά ἀποξενωθοῦν ἀπό τά βιώματα, πού τούς συνέδεαν μέ ἄλλες ἐθνικές ὀντότητες. Καί νά μείνουν ξεκρέμαστοι. Μέ μόνο ὄραμα τίς ἐπαγγελίες τῆς πολιτικοοικονομικῆς φιλοσοφίας καί τῆς ἱμπεριαλιστικῆς πρακτικῆς τῶν ἡγετῶν τῆς καινούργιας τους πατρίδας. Στήν ἀθεϊστική, Σοβιετική ὑπερδύναμη, κυρίαρχο μοντέλο ἦταν ὁ Σοβιετικός πολίτης. Ὁ ἄθεος. Πού θεοῦ του ἔπρεπε νά ἔχει τούς ἐμπειστές τοῦ συστήματος καί τούς ἰσχυρούς τῆς ἡμέρας, πού ἐμφανίζονταν ὡς συντηρητές του. Καί στήν ἀθεϊστική, δυτική ὑπερφάλαγγα, ὡς φωτισμένο μοντέλο προβαλλόταν ὁ τεχνοκράτης καί ὁ κυρίαρχος τοῦ πλοῦτου. Ὁ θεός τῆς μπίζνας καί ὁ ἐραστής τῆς εὐμάρειας. Οἱ δῆθεν καλλιεργητές τῆς ἰσότητας καί τῆς δίκαιης κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν. Πού, στήν πραγματικότητα, ἐξελίχτηκαν σέ θρασύτατους ἐκμεταλλευτές τοῦ μόχθου τῶν μαζῶν καί τῶν εὐαίσθησιῶν τῶν συνειδήσεών τους.

Τό πόρισμα, πού προκύπτει, ἀπό τήν παρακολούθηση τῆς αἰωνόβιας ἀντιπαράθεσης, εἶναι ἀδιαμφισβήτητο. Ἀλλά, ταυτόχρονα καί ἀποκαρδιωτικό. Ἡ ἀθεΐα πέρασε, σάν ἐργαλεῖο σκοπιμότητας, στά χέρια τῆς ἐξουσίας. Καί, μάλιστα, στά χέρια τῆς ἀντιμαχόμενης ἐξουσίας. Χρησιμοποιήθηκε καί ἀπό τά δύο στρατόπεδα μέ τήν ἴδια πρόθεση καί γιά τήν ἴδια χρήση. Νά παραπλανήσει τά ἄτομα, νά τά ἀποκολλήσει ἀπό τήν ἐκκλησιαστική οἰκογένεια, πού δημιουργεῖ δεσμό καί μαχητική ὀντότητα. Καί νά ἀγρεύσει στό μαχητικό, κομματικό μηχανισμό, σάν ὀπαδούς καί σά θύματα στούς ἀγῶνες τῆς ἰδεολογικῆς καί τῆς ἐξουσιαστικῆς ἐπικράτησης.

Σ ἡμερα, στά κράσπεδα τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα, τό σκηνικό ἀνατράπηκε. Ἡ χτεσινή ἰσορροπία τῶν μεγάλων σχηματισμῶν διαλύθηκε. Ἀλλά ἡ μανία ἀπορρόφησης ὀπαδῶν διατηρήθηκε, ἔστω καί μέ μεταλλαγμένη ἐπένδυση. Καί μέσα σ' αὐτή τή μανία στροβιλίζεται ὁ ἀθεϊσμός καί δουλεύει μέ στόχο τήν ἀπομάκρυνση τοῦ προσώπου ἀπό τήν ἀγαπητική ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ καί τήν ἀπομόνωσή του ἀπό τήν κοινωνία τῶν ἀδελφῶν του.

+ Κωνσταντῖνος

Μητροπολίτης

Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων

* Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντῖνος, ὁ κρυστάλλινος ἀποδέκτης καί φορέας τῶν ἐπισκοπικῶν χαρισμάτων, πλήρης ἡμερῶν καί ἔμπορτος καλῶν ἔργων, παρέδωσε τὴν ἀγία ὑπαρξή του στὰ χέρια τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέα Ἰησοῦ Χριστοῦ στίς 24 Μαρτίου 2007.

* Ἡ πορεία του στὰ κακοτράχαλα μονοπάτια τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξης ἱστορίας σηματοδοτεῖ μιά νέα ἔκδοση τῆς ἀφυπνιστικῆς περιοδείας τοῦ φλογεροῦ ἀσκητή, τοῦ ἀγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ καί μιά πιστή ἀναπαραγωγή τῆς ἄσπιλης ἀφοσίωσης καί τοῦ ἄκαμπτου ἠρωϊσμοῦ τῶν γενναίων μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

* Συνάρμοσε, πιστότατα καί καθαρότατα, τὴν ἱερωσύνη καί τὴν ἀρχιερωσύνη του μέ τὴν ἔμμονη περιφρόνηση τοῦ ὑλικοῦ πλούτου. Καί τὴν ἐμπλούτισε μέ τὴ χαρισματικὴ προσκόλληση στὴ θεϊκὴ ἀγάπη.

* Σ' ὅποια πόλη καί σ' ὅποιο χωριό ἀνέμισε τό τιμημένο ράσο του, λαμπύρισαν οἱ ἀκτῖνες τῆς Εὐαγγελικῆς ἀλήθειας καί ἀπλώθηκε ἡ θαλπωρὴ τῆς πηγαίας, τῆς ἀνεπιτήδευτης καί ἀνυστερόβουλης ἀγάπης.

* Μέ τὸν ἀπλό, ὀλότελα δικό του, χαρισματικὸ τρόπο, ἐντάχτηκε στὴ στρατιά τῶν ἀκούραστων καί ἀκοίμητων ἱεραποστόλων τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἔγραψε ἱστορία γεμάτη φῶς καί ζωντάνια. Ξύπνησε συνειδήσεις. Χειραγώγησε τὴν προβληματισμένη νεότητα. Στήριξε τὰ γηρατεία. Ἄνοιξε μονοπάτια ἐλπίδας καί ἄδολης εὐφροσύνης στίς συννεφιασμένες καρδιές.

* Οἱ σκοτεινοὶ ὑπολογισμοί, ὁ μανιακὸς πόλεμος καί οἱ ἀσταμάτητοι διωγμοὶ τῶν τρωκτικῶν τῆς ἀρχιερωσύνης δέν κατάφεραν νὰ ἀφανίσουν ἀπὸ τὰ χεῖλη του τό χαμόγελο καί νὰ ἀκυρώσουν τὸν ἱεραποστολικὸ του ζῆλο.

✿ Έζησε τρείς καί πλέον δεκαετίες άποστερημένος, μέ βίαιο τρόπο, τήν πνευματική του οίκογένεια. Ή θύελλα του διωγμού του ξεκίνησε όταν ή Δικτατορία καί ή έκτροχιασμένη έκκλησιαστική ήγεσία τής έποχής εκείνης συμμαχησαν σέ μία έκστρατεία άπώθησης στό περιθώριο καί έξουθένωσης τίμιων έργατών του Ίεροϋ Θυσιαστηρίου. Καί συνεχίστηκε Ίσαμε σήμερα, από τή διάδοχη, διαταραγμένη καί άποπροσανατολισμένη, διαχειριστική ομάδα του ύπουργήματος τής άρχιερωσύνης.

✿ Έζησε, κατά τά χρόνια τής δοκιμασίας του, άσκητής, στίς έρημιές του Παρνασσού. Άλλά κατάφερε νά άπλώσει, πρός κάθε κατεύθυνση, τήν ιεραποστολική του έμπνευση. Σέ πολλές περιοχές τής αγαπημένης ελληνικής πατρίδας. Καί σέ χώρες μακρινές τής Άφρικής καί τής Άσίας.

✿ Μέ ζήλο καί μέ σύστημα, έστειλε εφόδια υλικά καί μηνύματα αγάπης στην οικουμενική Όρθοδοξία. Πάντα ζωντανός, πάντα έφευρετικός, πάντα ακούραστος. Μέ θησαύρισμα τήν άπόλυτη φτώχεια του καί τό άστείρευτο άποταμίευμα τής αγάπης του, έσπερνε, σέ κάθε ιεραποστολικό άγρό, «πίστη, αγάπη, έλπίδα».

✿ Φεύγοντας για τόν ουρανó, για τήν αιώνια βασιλεία του Θεού καί τή χαρά των άγίων, δέν αφήνει πίσω του κενó. Άφήνει πληρότητα. Τó αυθεντικό δείγμα γραφής του γνήσιου Έπισκόπου τής Έκκλησίας Ίησου Χριστού. Τó μέτρο άκαμψίας καί ήρωϊσμού ενός μάρτυρα, άπόγονου των μεγάλων άθλητών τής πίστης μας. Τή γεύση τής άμετρης πατρικής στοργής, πού τά δίνει όλα καί δίνεται, για νά σφουγγίσει τό δάκρυ καί νά άπλώσει στά σκοτεινιασμένα πρόσωπα τή λάμψη τής χαρής.

✿ Εύχαριστούμε, όλοι, τό Θεó καί Πατέρα καί τόν Κύριό μας Ίησου Χριστό, τόν Άρχιερέα τόν μέγα, τόν «διεληλυθóτα τούς ουρανούς» (Έβρ. δ' 14), γιατί στην έποχή τούτη, πού δοκιμάζεται σκληρά ή ελληνική Όρθόδοξη Έκκλησία, μάς άξίωσε νά αναστραφοϋμε μέ ένα τέτοιο άδελφό καί ένα τέτοιο πατέρα.

«Προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις»

Αναζητήστε τό δημόσιο, νευρικό καί ἐπιθετικό λόγο τοῦ Χριστόδουλου. Ἐκφέρεται δίχως τήν παραμικρή ἐπιφύλαξη καί δίχως διακριτική στάθμιση τῶν συνεπειῶν. Ἐξανεμίζεται «τῆδε κακεῖσε», φορτισμένος μέ «ἠγεμονική» αὐτοπεποίθηση καί ἀκράτητη ὀργή, γιά νά δικαιώσει καί νά ἀναδείξει σέ ἀρετή τήν ὑποπτη ἀβουλία του καί τή διαπιστωμένη ἀδυναμία του νά ἀποκόψει ἀπό τόν κορμό τοῦ ἀρχιερατικοῦ Συνοδικοῦ Σώματος τοὺς διεστραμμένους καί σαπισμένους κλάδους.

Μετρεῖστε τήν ὀργίλη ἐπίθεση τοῦ θεσμικά ὑπεύθυνου ἀνδρα, ἐνάντια σέ ὁποιοδήποτε ἐκπρόσωπο τῆς διανόησης ἢ τῆς ἀνώνυμης μάζας, πού τολμάει νά δακτυλοδεικτῆσει καί νά ἐπικρίνει τήν ξέχειλη διαφθορά τῶν δορυφόρων τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς αὐλῆς. Καί ζυγίστε τό ὕφος καί τό περιεχόμενο τοῦ λόγου του. Θά διαγνώσετε, ὄχι μόνο τό ὀλοφάνερο δίδυμο σκληρότητας καί ἀνεπάρκειας, ἀλλά καί τό ὑποκρυπτόμενο στοιχεῖο τῆς ὑποπτης σκοπιμότητας.

Ὁ Χριστόδουλος, ὅταν τόν πνίγουν οἱ ἀποκαλύψεις τῶν δεσποτικῶν σκανδάλων, σαστισμένος ἢ κατατρομαγμένος, πνίγει τίς βασικές ἀρχές τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησιολογίας. Ταυτίζει-ἀνεπίτρεπτα-τό πρόσωπό του καί τά πρό-

σωπα τῶν σκανδαλοποιῶν συνεργατῶν του, μέ τήν ὑπόσταση τῆς ἄσπιλης Ἐκκλησίας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί, γιά νά ἀμυνθεῖ καί νά ἀμβλύνει τήν κατακραυγή, ἐπιτίθεται, ἀκάθεκτος, σέ ἕνα φάσμα σκιῶν, πού νομίζει, πώς ψηλαφεῖ γύρω του. Στούς «ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας». Κατηγορεῖ αὐτούς τοὺς ἀνώνυμους «ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας» καί τοὺς ἐνοχοποιεῖ, ὅτι, γιά νά ἱκανοποιήσουν τό πολεμικό τους δαιμόνιο καί τήν ἀντιεκκλησιαστική τους μανία, τοξεύουν βέλη κατά τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί τοῦ περιβάλλοντός του. Καί ἀντιπαρέρχεται, «ἐν σιωπῇ», τή βρωμιά καί τή δυσωδία, πού σώρευσε ὁ ἴδιος στά ἐνδιδαιτήματά του καί στήν ἐπιτελική του αὐλή.

Ἡ ὅλη πρακτική του καί οἱ ἀντιδράσεις του προδίδουν ἐναγώνια προσπάθεια ἐπικάλυψης τῆς ἀνικανότητάς του γιά ἄσκηση φωτισμένου ἡγετικοῦ ρόλου. Ἡ, ἀκόμα, καί ἄκομψη δοκιμή ἀπόκρυψης τῆς ἀμεσης μετοχῆς του στό δυσῶδες κύκλωμα τῆς δεσποτικῆς διαφθοράς, πού, ἀπό μόνη της, ὅπως ἐκδιπλώθηκε καί ὅπως ἀποκαλύφθηκε, ζωγραφίζει, ἀνάμεσα στόν ἐσμό τῶν ἐνόχων καί τό δικό του πορτραῖτο, ὡς κυρίως ὑπόλογου. Ἡ διαλεκτική του, ἐκνευρισμένη, ἀτεκμηρίωτη καί διάτρητη, περνάει στήν πλατειά λαϊκή μάζα ὡς φαρισαϊσμός καί ἐπιορκία καί χρε-

ώνεται ως πλάγια όμολογία της ένοχης.

Γιά νά γίνω σαφέστατος καί άποδεικτικός, θά άποφύγω τήν έκ νέου άποσφράγιση τοῦ βόθρου, πού ξεχύθηκε καί μᾶς πλημμύρισε πρὶν δυό χρόνια. Θά άναφερθῶ, περιοριστικά, σέ σχετικά πρόσφατες άποκαλύψεις. Θά άνατυπῶσω, παράλληλα, τή στερεότυπη διαλεκτική τοῦ Χριστόδουλου, πού δηλώνει άκόμα καί τώρα (υπεύθυνα:), πώς δέν ἔχει στά χέρια του καμμιά ντοκουμενταρισμένη καί ένυπόγραφη καταγγελία γιά ήθικά σκάνδαλα ρασοφόρων, Ἐπισκόπων καί πρεσβυτέρων. Καί θά άντιπαραθέσω στίς άρχιεπισκοπικές αὐτές δηλώσεις κάποια στοιχεῖα, πού άποδεικνύουν, περίτρανα, ὅτι καί οἱ καταγγελίες ὑπάρχουν καί τά πειστικά άποδεικτικά ἔχουν κατατεθεῖ στήν άρμόδια ἐκκλησιαστική άρχή. Ἄλλά ἡ πονηρή χρήση τῆς άρχιεπισκοπικῆς σφραγίδας ἢ ἡ ένοχη άτολμία κρύβουν στά βάθρα τῶν Συνοδικῶν συρταριῶν τίς καταγγελίες. Καί συνεχίζουν νά συναλλάσσονται, άδιάντροπα καί προκλητικῶτα, μέ τά «σεσημασμένα» ράκη τοῦ κυκλώματος τῆς διαφθορᾶς.

Στίς 21 Ἰανουαρίου τοῦ 2007, σέ ὀμιλία, πού τήν ἔκανε ὁ Χριστόδουλος, φορώντας τά άρχιερατικά του ἄμφια, μέσα στό Ναό, στό χῶρο, πού δέ χωράει τό ψέμα καί ἡ ἐπικοινωνιακή άπόκρυψη τῶν προσωπικῶν εὐθυνῶν, ἐπανελάβε γιά μιά άκόμα φορά τό χιλιοακουσμένο ποίημα μέ τίς γνωστές του θέσεις. Δήλωσε, πώς τό θόρυβο γιά τά ἐκκλησιαστικά σκάνδαλα τόν προκαλοῦν οἱ δυνάμεις τοῦ Ἄδν. Καί πώς τά παραδείγματα τῶν ανάξιων κληρικῶν εἶναι μεμονωμένα καί άσήμαντα.

Μεταφέρω ὀλόκληρο τό ρεπορτάζ,

πού ἔχει τή σφραγίδα καί τήν ὑπογραφή δημοσιογράφου, ένταχμένου στήν άρχιεπισκοπική αὐλή.

Τίτλος τοῦ δημοσιεύματος:

«Ἐρευνῶνται ὅλες οἱ ἐπώνυμες καταγγελίες σέ βάρος κληρικῶν.

Τά τελευταῖα χρόνια οἱ δυνάμεις τοῦ Ἄδου ἔχουν ἐκστρατεῦσει ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας καί μεμονωμένα παραδείγματα ανάξιων κληρικῶν θέλουν νά τά γενικεύουν καί νά παρουσιάζουν στούς ἀνθρώπους ὅτι δῆθεν οἱ ἱερεῖς εἶναι διεφθαρμένοι καί ὅτι ἡ διαφθορά ἔχει εἰσέλθει καί μέσα στήν Ἐκκλησία.

Αὐτό εἶπε ὁ Ἄρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος στήν ὀμιλία του χθές, κατά τή χειροτονία λαϊκοῦ εἰς διάκονο, στό Ναό τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου Χαλανδρίου. Καί πρόσθεσε ὅτι ὄχι τά λόγια τῶν κληρικῶν καί τῶν σαλονιῶν, ἀλλά οἱ ἐπώνυμες καταγγελίες σέ βάρος κληρικῶν ἐρευνῶνται καί σέ περίπτωση εὐθύνης τους πατάσσονται ἀμείλικτα.

Εἶπε άκόμη γιά τό θέμα: “Ἄς παρουσιαστεῖ ἕνας καί νά πεῖ ὅτι ἔκαμε καταγγελία ἐπώνυμη σέ βάρος κληρικοῦ καί αὐτή πῆγε στό καλάθι τῶν ἀχρήστων” καί σημείωσε ὅτι ἡ Ἐκκλησία “δέν μπορεῖ νά σύρεται πίσω εἶτε ἀπό τούς δημοσιογράφους εἶτε ἀπό τίς τηλεοράσεις εἶτε ἀπό τίς ἐφημερίδες οὔτε μπορεῖ νά θέτει σέ δοκιμασία τίς συνειδήσεις τῶν συνεργατῶν καί στελεχῶν της, ἐπειδή μερικοί ἔχουν ἀπύλωτο στόμα”.

Κατά, πού τό βλέπετε καί τό διαπιστώνετε, ἡ δήλωση αὐτή τοῦ Χριστόδουλου εἶναι κοφτή. Ἀπόλυτη καί άνεπίδεκτη άμφισβήτησης. Ὁ Ἄρχιεπίσκοπος, μέ μιά τουφεκιά, ἐξουδετερώνει ὅλους τούς παράγοντες τοῦ συστήματος τῆς ἐνημέρωσης καί ὅλα τά τεχνικά μέσα, πού διοχετεύουν τίς

πληροφορίες στά λαϊκά στρώματα. Δέ δέχεται ούτε τούς δημοσιογράφους, ούτε τίς τηλεοράσεις, ούτε τίς έφημερίδες. Δέχεται, μόνο, τίς έπώνυμες καταγγελίες, πού έναποτίθενται στά χέρια του καί, μέ τή γνωστή μέθοδο, περνούν στό κατασκότεινο Συνοδικό άρχείο.

Μιά πρώτη έρώτηση, πού αναδύεται από τούς αίφνιδιασμένους λογισμούς-τούς δικούς μου, ένδεχόμενα καί τούς δικούς σας-είναι τούτη: "Όταν ένα σκάνδαλο καταγγέλλεται άνοιχτά καί ύπεύθυνα καί ιστορεΐται μέ όλες τίς άποκρουστικές λεπτομέρειές του από τίς στήλες μιās έφημερίδας ή από τά άνοιχτά παράθυρα τών τηλεοπτικών καναλιών, δέ διεγείρει τήν εύαισθησία του προέδρου τών Συνοδικών Σωμάτων καί δέν ύποχρεώνει σέ δικαστική διερεύνηση τών καταγγελιών; Πρέπει τό σκάνδαλο νά ιστορηθεΐ καί νά ζωγραφιστεΐ σέ ένυπόγραφο έγγραφο, γιά νά συγκινήσει τή μακαριότητα του καί νά γίνει έναυσμα άνησυχίας καί τροchioδρόμησης άνακρίσεων; Ό Νόμος 5383/1932 «Περί τών Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων...» όρίζει μέ άδιαμφισβήτητη σαφήνεια, ότι «*Η Ίερά Σύνοδος λαβοῦσα γνώσιν είτε κατ' άκολουθίαν μηνύσεως είτε άλλως πως ότι Άρχιερεύς υπέπεσεν εις παράπτωμα έπαγόμενον έκκλησιαστικήν ποιήν, έντέλλεται, άν κρίνη, ότι συντρέχει περίπτωση διώξεως, εις ένα τών Άρχιερέων, όπως προβή εις τάς άναγκαΐας άνακρίσεις, μετά προηγουμένην πρόσκλησιν του κατηγορουμένου προς παροχήν πληροφοριών*». Η διάταξη αυτή δέν έξαιρεί τήν περίπτωση τό «παράπτωμα τό έπαγόμενον έκκλησιαστικήν ποιήν» νά φτάσει στήν Ίερά Σύνοδο μέ τούς άγγελιοφόρους τής

μαζικής έννημέρωσης. Καί ένα δημοσίευμα ή ένα πλάνο του τηλεοπτικού δικτύου άποτελοῦν καταγγελίες, μέ τίς όποΐες είναι ύποχρεωμένη ή Σύνοδος νά άσχοληθεΐ καί νά κινήσει όλόκληρο τό μηχανισμό τών Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων. Η παρέλκυση ή η άποφυγή αυτού του χρέους, είναι παρανομία καί άποτελεΐ ένα δεύτερο «*παράπτωμα έπαγόμενον έκκλησιαστικήν ποιήν*». Καί, στή συγκεκριμένη περίπτωση, τό παράπτωμα αυτό διαπραχτηκε, «*πάλιν καί πολλάκις*» από τόν πρόεδρο τών Συνοδικών Σωμάτων Χριστόδουλο καί από τούς Συνοδικούς συνεργάτες του.

Έντελώς πρόσφατα, στις 12 Ίανουαρίου 2007, μιá έφημερίδα τών Άθηνών, ή Espresso, έφερε στή δημοσιότητα άποκρουστικό σκάνδαλο, πού έννοχοποιεΐ Μητροπολίτη τής βόρειας Ελλάδας. Η άποκάλυψη αυτή δέν είναι ούτε γενικόλογη, ούτε άνυπόγραφη. Φέρει, φαρδιά πλατιά, τήν ύπογραφή του δημοσιογράφου, πού καταθέτει μέ τήν πένα του τήν καταγγελία. Καί αναφέρεται σέ λεπτομέρειες, πού καθοδηγοῦν καί τόν άμύητο νά διαβάσει τήν ταυτότητα του δράστη καί τίς διαστροφές του, πού έχουν ξεσηκώσει τήν τοπική κοινωνία.

Μεταφέρω κάποια άποσπάσματα:

«Βοά πρωτεύουσα νομού τής Βόρειας Ελλάδας από τόν τρελλό έρωτα πού ζεΐ ό μητροπολίτης της μέ νεαρό άρχιμανδρίτη, ό όποΐος μέχρι πριν από λίγο καιρό ήταν ό προσωπικός του διάκος.

Σύμφωνα μέ άποκλειστικές πληρο-

φορίες της **«Espresso»**, οί δύο κληρικοί ζοῦν ἕνα παράφορο ἄμαρτωλό πάθος ἐδῶ καί ἕνα χρόνο, μέ ἀποτέλεσμα νά ἔχουν σκανδαλίσει τήν περιοχή καί νά ἔχουν γίνει ἀντικείμενο χλευαστικῶν σχολίων ἀπό τούς κατοίκους, πού ἔμειναν μέ ἀνοιχτό τό στόμα ὅταν ἔμαθαν τί τρέχει.

“Ὅλα ξεκίνησαν ὅταν ὁ 44χρονος σήμερα ἱερωμένος ἀνέλαβε τή Μητρόπολη τοῦ νομοῦ. Μαζί του εἶχε καί διακόνους, οἱ ὁποῖοι θά τόν βοηθοῦσαν στό ἔργο του. Ἕνας 33χρονος ἀπό αὐτούς τράβηξε ἀμέσως τό ἐνδιαφέρον τοῦ νέου μητροπολίτη, ὁ ὁποῖος ἀπό τήν ἀρχή τοῦ ἔδειξε τήν ἐκτίμηση καί τήν εὐνοιά του. Τόν καλοῦσε ἀρκετά συχνά στό γραφεῖο του, ὅπου καί κάθονταν μέ τίς ὥρες, χωρίς κανεῖς νά μπορεῖ νά τούς ἐνοχλήσει, ἐνῶ τόν ἔπαιρνε πάντα μαζί του σέ κάθε ἐκδήλωση ἢ ταξίδι πού πήγαινε. Σέ πολύ σύντομο χρονικό διάστημα ὁ νεαρός διάκος ἔγινε τό δεξί χέρι-καί ὄχι μόνο-τοῦ «ἀγίου». Οἱ δύο τους δέν ἔκρυβαν τόν ἰδιαίτερο θαυμασμό πού ἔτρεφε ὁ ἕνας γιά τόν ἄλλο, γεγονός πού δημιουργοῦσε προβλήματα σέ ἄλλους ἱερεῖς! Μάλιστα, ἡ προτίμηση πού ἔδειχνε στόν ἄνθρωπό του ὁ δεσπότης δυσάρεστοῦσε ἀρκετούς μέσα στή Μητρόπολη, οἱ ὁποῖοι εἶχαν καταλάβει τόν κρυφό τους ἔρωτα, ἀλλά δέν τολμοῦσαν νά ποῦν τίποτα.

Μέχρι καί ταξιδάκια γιά **dolce vita** κάνει συχνά τό ζευγαράκι τῶν ρασοφόρων. Τό πιό πρόσφατο ἦταν στήν Κωνσταντινούπολη, ὅπου πέρασαν κάποιες μέρες γεμάτες πάθος καί ἀχαλίνωτο σέξ σέ ἀκριβό ξενοδοχεῖο μέ θέα τόν Βόσπορο.

Ἡ κατάσταση, ὅμως, εἶχε φθάσει

στό ἀπροχώρητο γιά τούς ἄλλους ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι δέν ἄντεχαν πλέον νά βλέπουν ἕναν μητροπολίτη νά χαριεντίζεται μέ ἕναν διάκονο χωρίς καμία ντροπή. Αὐτό δέ πού ξεχειλίσε τό ποτήρι τῆς ὀργῆς ἦταν ἡ ἀπόφαση τοῦ δεσπότη νά τόν κάνει ἀρχιμανδρίτη μέσα σέ πολύ σύντομο χρονικό διάστημα σέ σχέση μέ αὐτό, πού ἀπαιτεῖται γιά νά πάρει κάποιος τό ὄφικιο.

Τά σχόλια μέσα καί ἔξω ἀπό τή Μητρόπολη ἔγιναν ἀντιληπτά ἀπό τόν δεσπότη, ὁ ὁποῖος γιά νά προφυλάξει τόν ἔρωτά του τόν ἔστειλε σέ ἄλλη ἐνορία, χωρίς ὅμως νά σταματήσει νά τόν βλέπει. Ὁ ἀρχιμανδρίτης (ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μέ ἄλλες πληροφορίες, εἶναι ὑπέρ τό δέον... ἀτακτοῦλης καί ἔκανε ἄστατη ζωή, μέ ἀτελείωτο **clubbing** στή Μύκονο τό περασμένο καλοκαίρι, χωρίς νά τιμᾷ τά ράσα του) δέχθηκε τήν ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτη μέ μεγάλη χαρά καί ἀνακούφιση, νομίζοντας πώς θά γλιτώσει τό κουτσομπολιό».

Βρίσκετε, ὅτι ἡ καταγγελία αὐτή δέν εἶναι ἐπώνυμη ἢ ὅτι δέν περιέχει ἀρκετά στοιχεῖα, πού νά πείθουν τήν Ἱερά Σύνοδο νά δρομολογήσει ἀνακρίσεις σέ βάρος τοῦ Μητροπολίτη καί σέ βάρος τοῦ νεαροῦ ἀρχιμανδρίτη; Ὁ Χριστόδουλος, ἐνία μέρες μετά τή δημοσίευση καί τήν εὐρύτατη κυκλοφορία τῆς ἐπώνυμης καταγγελίας, τόλμησε νά σταθεῖ στήν Πύλη τοῦ Ἱεροῦ Βήματος καί νά διατυπώσει τήν πρόκληση: «Ἄς παρουσιαστεῖ ἕνας καί νά πεῖ ὅτι ἔκαμε καταγγελία ἐπώνυμη σέ βάρος κληρικοῦ καί αὐτή πῆγε στό καλάθι τῶν ἀχρήστων». Προφανῶς, ἡ ὀργισμένη αὐτή διακήρυξή του ἀποτελεῖ προσπάθεια ἀπονεύρωσης τῆς ἐντελῶς προσ-

φατης δημόσιας καταγγελίας και κατα-
πράυνσης της ήθικης διέγερσης του
λαού. 'Αλλά, για να πούμε τα πράγμα-
τα με τό όνομά τους, αυτό, πού εΐπε,
ήταν ένα ψέμα. "Ένα άποκρουστικό και
άπαράδεκτο για τό άξίωμά του και τό
λειτούργημά του, ψέμα. Στόχευε στην
έξαπάτηση του πληρώματος της 'Εκ-
κλησίας και στην άπόκρυψη των ειδε-
χθών σκανδάλων των προσώπων του
περιβάλλοντός του.

Τό ιδίότυπο και έξοργιστικό εΐναι,
ότι η δημόσια και ένυπόγραφη αυτή
καταγγελία, πού διατυπώθηκε άνοι-
χτά και κατατέθηκε στην τράπεζα της
εύρύτατης, λαϊκής έτυμηγορίας, δέν
περιορίζεται στό στιγματισμό και στην
άποδοκιμασία των δύο προσώπων,
του σκανδαλοποιού Μητροπολίτη και
του «άτακτούλη» άρχιμανδρίτη. 'Επε-
κτείνεται και, μέ καυτό σχόλιο, έγγίζει
τόν ίδιο τόν 'Αρχιεπίσκοπο Χριστόδου-
λο.

Μεταφέρω τό σχετικό άπόσπασμα:

*«'Η άπίστευτη ιστορία των δύο Ιερέων
έχει φθάσει μέχρι την 'Αθήνα και έχει
έξοργίσει τον 'Αρχιεπίσκοπο Χριστό-
δουλο, ό οποίος έδωσε έντολές προς
πάσα κατεύθυνση να δοθεί τέλος στην
άρρωστημένη σχέση. "Αλλωστε, και
στό παρελθόν, παρόμοια περιστατικά
στούς κόλπους της 'Εκκλησίας είχαν
προκαλέσει μεγάλο "τραύμα" στον 'Αρ-
χιεπίσκοπο, ό οποίος κατάφερε μέ πο-
λύ κόπο να αλλάξει και πάλι την εικό-
να της.*

*Γιά να μή βρεθεί ξανά σε μία τέτοια
κατάσταση η 'Εκκλησία, άνθρωποι από
τό περιβάλλον του Χριστόδουλου έχουν
στείλει μήνυμα στον έρωτευμένο μη-
τροπολίτη να σταματήσει τά έρωτικά*

ΠΑΙ-

χνίδια και να άφιερωθεί στο έργο του».

Τό κομμάτι αυτό του ρεπορτάζ-κα-
ταγγελίας πληροφορεί τόν όποιοδή-
ποτε ένδιαφερόμενο, ότι τό δεσποτικό
σκάνδαλο της Βόρειας 'Ελλάδας έχει
άνησυχήσει τόν 'Αρχιεπίσκοπο Χριστό-
δουλο. 'Αλλά, συμπληρωματικά ένημε-
ρώνει, ότι ό Χριστόδουλος δέν κίνησε
διαδικασία άνακρίσεων. "Έκρινε τό «κου-
σούρι» άσήμαντο; Φοβήθηκε, μήπως
οί άνακρίσεις γυρίσουν και τόν χτυπή-
σουν κατακέφαλα; "Η, μήπως, η μα-
κρόχρονη έμπειρία του τόν έχει πείσει,
πώς οί κουσουριασμένοι και διεστραμ-
μένοι μπορούν να «άφιερωθούν» στο
ποιμαντικό έργο και να γίνουν φορείς
της Θείας Χάριτος και του άγιασμού;
Αύτες εΐναι άπορίες, πού ξμειναν και
θά μείνουν άναπάντητες. 'Ο Χριστό-
δουλος, άρκέστηκε σε μία χαλαρή και
άνούσια σύσταση. Μήνυσε-διά τρίτου
προσώπου-στό διεστραμμένο Μητρο-
πολίτη, «να σταματήσει τά έρωτικά
παιχνίδια και να άφιερωθεί στο έργο
του» (Sic).

Εΐναι άπορίας άξιο, πώς αυτό τό
δεύτερο σέλος της δημοσιογραφικής
καταγγελίας δέν έφερε σε κατάσταση
νευρικής κρίσης τόν 'Αρχιεπίσκοπο
Χριστόδουλο. Πώς, αυτός ό ευερέθι-
στος και επιθετικός, πού δέν άνέχεται
τήν παραμικρή άμφισβήτηση της προ-
σωπικότητάς του και των σχεδιασμών
του, δέν έξεράγη, όταν εΐδε να δημο-
σιοποιείται η γελοία αντίδρασή του.
Πώς δέ βγήκε να φωνάζει. Νά κατα-
κεραυνώσει εκείνους, πού τόν σπίλω-
σαν, ως προστάτη του σκανδαλοποιού
Μητροπολίτη.

Θά περίμενε κανείς ό Χριστόδουλος
να επέμβει άμέσως και δυναμικά. Νά
ζητήσει την άνασκειή της μομφής, πού

διατυπώθηκε σέ βάρος του και διέσυρε τήν υπόληψή του. Καί, στήν περίπτωση, πού τό δημοσιογραφικό ὄργανο δέν ἔσπευδε νά ικανοποιήσῃ τό αἴτημά του, νά προστρέξῃ στήν ἑλληνική δικαιοσύνη καί νά ἀπαιτήσῃ τήν ὑποδειγματική τιμωρία τῶν «ἐκπροσώπων τοῦ Ἄδου», πού ἐκστρατεύουν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ προσώπου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Τό γεγονός εἶναι, πώς μιά τέτοια κίνηση δέν ἐγινε. Ὁ ἐγωπαθῆς Χριστόδουλος λούστηκε τή δημόσια καταγγελία, πού τόν ἐνοχοποιεῖ ὡς προστάτη τῶν "κουσουριασμένων" ρασοφόρων καί δέν ἔβγαλε ἄχνα. Κλείστηκε στό καβούκι του. Ἐμεινε στήν αἰνιγματική σιωπή του. Καί, ἀφοῦ συμπληρώθηκαν τά «ἐνιάμερα», βγήκε νά κηρύξῃ τόν πόλεμο, γενικά καί ἀόριστα, ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ Ἄδου.

Πέντε μέρες μετά τήν πρώτη καταγγελία-βόμβα, ἡ ἴδια ἐφημερίδα φιλοξένησε συνέντευξη τοῦ ἱερέα Εὐσταθίου Κολλά, προέδρου τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος. Μιά συνέντευξη, πού εἶναι ἐκκλείσμα ἱερῆς ἀγανάκτησης, γιά ὅσα συμβαίνουν τούτη τήν ὥρα στήν αὐλή τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ἐπιτελείου καί στούς κόλπους τοῦ Συνοδικοῦ Κολεγίου.

Ἀπό τή χειμαρρώδη συνέντευξη τοῦ π. Κολλά, ἀποσπῶ κάποιες χτυπητές παρατηρήσεις καί προτάσεις του:

«Θά πρέπει τό ἀγνό Ὁρθόδοξο ἱερατεῖο καί ὁ Ὁρθόδοξος πιστός λαός τοῦ Θεοῦ νά ἐντοπίσουν ὅλα αὐτά τά ἠθικά καθάρματα, πού υπάρχουν μέσα στήν Ἐκκλησία καί νά τά διώξουν. Ζητῶ νά ἀρχίσει ἕνας ἱερός πόλεμος γιά τήν κάθαρση τῆς Ἐκκλησίας ἀπό

αὐτά τά ἀποβράσματα, αὐτά πού λέγονται, κακῶς βέβαια σήμερα, ἱερωμένοι. Ἐνας ἱερός πόλεμος γιά νά μπορέσουμε καί πάλι νά φέρουμε τόν κόσμον κοντά στήν οὐράνια Ὁρθόδοξη διδασκαλία τοῦ Κυρίου μας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πατέρες καί ἀδερφοί μου, ἀγιάσατε πόλεμο κατά τῶν ἀντιχριστῶν, γιάτί μέ τήν ἀνήθικη ζωή πού κάνουν γίνονται αἰτία νά ὑβρίζεται τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἐμπρός λοιπόν γιά τήν κάθαρση τῆς Ἐκκλησίας!...».

Ἡ συνέντευξη τοῦ ἱερέα Κολλά εἶναι ἐπώνυμη καί συγκεκριμένη. Δέν ἀφήνει περιθώρια στό Χριστόδουλο καί στούς συμβούλους του νά τήν πετάξουν στό καλάθι τῶν ἀχρήστων. Τούς δεσμεύει καί τούς ὑποχρεώνει νά ἀποφασίσουν, δίχως ἀναβολές, τή διεξαγωγή ἀνακρίσεων καί τόν καταλογισμό εὐθυνῶν. Ὁ ἀνακριτής, ὅπως δὲποτε, θά καλέσει καί τό βασικό μνηστή, πατέρα Κολλά καί θά τοῦ ζητήσῃ νά καταθέσῃ ὅλα τά ἀποδεικτικά στοιχεία, πού δικαιολογοῦν τή συνειδησιακή του ἔκρηξη.

Αὐτή εἶναι ἡ μόνη Κανονική καί Νόμιμη ἀντιμετώπιση τῆς δημόσιας, ἐνυπόγραφης καταγγελίας, τοῦ πεπειραμένου καί σεμνοῦ λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντί αὐτῆς, ὅμως, εἶδαμε νά δρομολογεῖται ἡ ἀκριβῶς ἀντίθετη διαδικασία. Νά ἀποφεύγεται ἡ δίωξη τῶν διεφθαρμένων ρασοφόρων καί νά ἀντιμετωπίζεται ὡς παραβάτης καί ὡς ὑπόλογος ὁ μνηστής ἱερέας. Ὁ Χριστόδουλος ἔστειλε παραγγελία στόν ἐκκλησιαστικό προϊστάμενό του, Μητροπολίτη Ἡλείας Γερμανό, νά τόν καλέσει, ὄχι γιά νά πάρῃ τήν κατάθεσή του, ἀλλά γιά νά τόν ἐλέγξῃ ἐπειδή τόλμησε νά παραχωρήσῃ τή συνέντευξη τῆς ἀγωνίας του. Καί, ἀκόμα, ἔδωσε ἐντολή

λίτου... και του ύφισταμένου αυτήν παθητικῶς Ἱερέως... ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑποβαλλομένης εἰδικῆς Ἐκθέσεως Πραγματογνωμοσύνης Ἐλέγχου πιστοποίησης φωνῆς τοῦ Δικαστικοῦ Πραγματογνώμονος, Εἰδικοῦ ἐπὶ πλαστότητας ἐγγράφων, ὑλικῶν φορέων Ὀπτικοακουστικῶν ἔργων καὶ Λογισμικοῦ Ἀριστείδου Καλλέ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐκ τῆς ὁποίας συνάγεται μετ' ἔρευναν τῶν συνομιλιῶν τοῦ Μητροπολίτου... καὶ τοῦ φερομένου ὡς ἀγνώστου συνομιλητοῦ του, εἰς τὰς ὁποίας ὁμολογοῦνται αἱ ὡς ἄνω αἰσχροουργαί, ὅτι ὁ ἀγνώστος συνομιλητὴς καὶ συναυτουργός τοῦ κ. ... εἶναι ὁ Ἱερεὺς ...

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ζητῶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τὴν δικαστικὴν διερεύνησιν τῆς Μηνύσεώς μου.

Ἐν Νέᾳ Σμύρῃ τῇ 4ῃ Ἰουλίου 2005

Μετὰ σεβασμοῦ

Μ... Λ...

Συνημμένως ὑποβάλλονται

3 Βιντεοταινίες

1 Μαγνητοταινία

Ἐκθεσις Πραγματογνωμοσύνης.

Θά ὑπάρξει ἄραγε ἄνθρωπος, πού θά τολμήσει νά ἀμφισβητήσῃ τὴν πληρότητα αὐτῆς τῆς καταγγελίας; Θά ὑπάρξει ἐκκλησιαστικὸς παράγοντας, πού θά ξεδαρρέψῃ νά ἀναπαραγάγῃ τὴν τελευταία «διαβεβαίωση-ψευδος» τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου, ὅτι «ὄχι τὰ λόγια τῶν καφενείων καὶ τῶν σαλονιῶν, ἀλλὰ οἱ ἐπώνυμες καταγγελίες σέ βάρος κληρικῶν ἐρευνῶνται καὶ σέ περίπτωσιν εὐθύνης τους πατάσσονται ἀμείλικτα»; Θά βρεθεῖ ἀφελῆς Ἑλληνας Ὁρθόδοξος, πού θά πιστέψῃ τὴν προκλητικὴ διακήρυξί του, «Ἄς παρουσιαστεῖ ἕνας καὶ νά πεῖ ὅτι ἔκαμε καταγγελία ἐπώνυμη σέ βάρος

κληρικοῦ καὶ αὐτὴ πῆγε στό καλάθι τῶν ἀχρήστων»;

Ἡ καταγγελία αὐτή, θαρρετὴ καὶ ὑπογεγραμμένη, κατακωνιάστηκε στό ἀρχεῖο, ἂν δέν πετάχτηκε στό καλάθι τῶν ἀχρήστων. Καί, ἴσαμε σήμερα, οὔτε ἐνέργεια ἔγινε, οὔτε ἀπάντησις δόθηκε στό μνηυτή.

Ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα. Μὲ αὐτὴ, τὴ διάτρητη διαδικασίᾳ καὶ μὲ αὐτὴ τὴν καταρρακωμένη ἀξιοπρέπεια μετροῦνται ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο καὶ ἀπὸ τὴν ὁμάδα του οἱ δυσώδεις συμπεριφορὲς τῶν φίλων του καὶ ἀντιμετωπίζονται τὰ σκάνδαλα.

Φίλε Χριστόδουλε, μὴ ξαναβγεῖς στὴ δημοσιὰ νά φωνάζεις, πὼς οἱ ἐκθροὶ τῆς Ἐκκλησίας σκαρώνουν τὰ σενάρια τῶν σκανδάλων. Καὶ μὴ ξαναδηλώσεις, ὅτι οἱ ἐπώνυμες καταγγελίες κατὰ κληρικῶν «ἐρευνῶνται καὶ σέ περίπτωσιν εὐθύνης τους πατάσσονται ἀμείλικτα». Οἱ ἀντιδράσεις σου αὐτές προκαλοῦν σέ μερικοὺς θυμηδία καὶ σέ ἄλλους ὀργή. Καὶ ὁ κίνδυνος νά μεταλλαγεῖ ἡ ὀργὴ σέ θυελλα, εἶναι ἄμεσος.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτῆτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλών Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Οἱ λαϊκοὶ στή Θεία Λατρεία.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὁ λαϊκός δέν εἶναι ὁ ἀπρόσωπος ἐπισκέπτης, πού Τή χρησιμοποιεῖ περιστασιακά, εἴτε γιατί τό ἐπιβάλλει τό πρωτόκολλο τῆς κοινωνικῆς ἐθιμοτυπίας, εἴτε γιά νά καθησυχάσει μεταφυσικές του ἀνασφάλειες. Μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἔχει εὐθύνη γιά τή ζωή καί πορεία Της. Λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος: «Μή τό πᾶν ἐπί τούς ἱερέας ρίπτωμεν, ἀλλά καί αὐτοί, ὡσπερ κοινοῦ σώματος, τῆς Ἐκκλησίας ἀπάσης οὕτω φροντίζωμεν» (PG 61, 527). Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό κοινό ὄλων μας σῶμα, ὄχι μόνο τοῦ ἱερατείου. Χρέος ὄλων, ἡ φροντίδα γι Αὐτήν. Χρέος, πού ἀπαιτεῖ πλήρη μετοχή τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ θεία λατρεία εἶναι τό κέντρο ἀναφορᾶς γιά τήν ὑπαρξη καί πορεία τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ λαϊκός δέν μπορεῖ νά μείνει ἀπλός θεατής. Αὐτή καθ' αὐτήν ἡ λέξη ἐκκλησία σημαίνει σύγ-κληση καί συν-έλευση λαοῦ πρὸς κοινό σκοπό. Κανείς δέν μπορεῖ νά μείνει ἐκτός τοῦ ἔργου τῆς κοινῆς λατρείας. Ἡ λαϊκή συμμετοχή, ὅπως παραδόθηκε ἀπό τήν ἱ. Παράδοση,

καταγράφεται, στό τυπικό τῶν διαφόρων ἀκολουθιῶν τῆς Ἐκκλησίας. Μέ ἐνάργεια τήν ἀνιχνεύουμε κατ' ἐξοχήν στό προοίμιο τῆς κορυφαίας στιγμῆς τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας, τῆς τελέσεως τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Λίγο πρό τοῦ Μυστηρίου, ἔχουμε τήν ἀπαγγελία τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής δίνει ἐσχατολογικό βάθος στήν ἀπό κοινοῦ, ἱεουργοῦ καί λαοῦ, ἀπαγγελία του: «Ἡ δέ τοῦ θείου συμβόλου τῆς πίστεως γινομένη παρά πάντων ὁμολογία (ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως, πού γίνεται ἀπ' ὄλους μαζί), τήν... γενησομένην μυστικὴν εὐχαριστίαν, κατὰ τόν αἰῶνα τόν μέλλοντα προσημαίνει (προαναγγέλλει)» (Μυσταγωγία, ΙΗ').

Μετά τήν κοινή ὁμολογία, ὁ ἱεουργός καλεῖ τόν ἑαυτό του καί τό λαό, («στῶμεν», «πρόσχωμεν»), νά προχωρήσουν στήν προσφορά τῆς ἀναίμακτης θυσίας μέ εἰρήνη. Ὁ δέ λαός στέργει διευκρινίζοντας ὅτι εἰρήνη σημαίνει εὐσπλαχνική συγχώρηση πρὸς ὄλους, («ἔλεον»), καί θυσία, εὐγνώμων δοξολογία πρὸς τόν Θεό («αἰνέσεως»). Μετά ὁ ἱεουργός εὐλογῶντας τό λαό ἐπιχέει σ' αὐτόν (ὄχι στόν ἑαυτό του, «μετά πάντων ὑμῶν»)

τή χάρη, τήν ἀγάπη, τήν κοινωνία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, τόν Ὅποιον πρὶν ἀπό λίγο τό πλήρωμα εἶχε ὁμολογήσει. Ὁ λαός ἀνταποδίδει τὰ δῶρα αὐτά στὸν ἱερούργό, («καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου»). Ὁ λειτουργός, μόνος αὐτός δυνάμει τῆς χειροτονίας του, παίρνει τίς δωρεές τοῦ Θεοῦ καὶ τίς μεταδίδει στήν κοινότητα. Ἡ κοινότητα στήν ὁποία ἀνήκει καὶ αὐτός, δέν τόν ξεχνᾷ. Μὲ εὐγνωμοσύνη τίς μεταβιβάζει καὶ σ' αὐτόν. Μετὰ ὁ ἱερούργός καλεῖ ἑαυτόν καὶ ἀλλήλους νά ἀφήσουν τὰ γήινα καὶ νά ἐξαρθοῦν πνευματικά στό θρόνο τοῦ Θεοῦ, («ἄνω σχῶμεν...»). Ὅταν λάβει τὴ διαβεβαίωση τοῦ λαοῦ ὅτι αὐτό ἔχει ἤδη γίνει, («ἔχομεν...»), τόν παροτρύνει νά προχωρήσουν ἀπό κοινοῦ στήν τέλεση τῆς Θείας Εὐχαριστίας («εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ»), περιμένοντας τὴν κατάφασή του: «ἄξιον καὶ δίκαιον». Ὁ ἱ. Χρυσόστομος στό σημεῖο αὐτό σημειώνει: «Τὰ τῆς εὐχαριστίας πάλιν κοινά. Οὐδέ γάρ ἐκεῖνος (ὁ ἱερεύς) εὐχαριστεῖ μόνος ἀλλὰ καὶ ὁ λαός. Πρότερον γάρ αὐτῶν λαβῶν φωνήν (ἀφοῦ πρῶτα ἀκούσει τὴ φωνὴ τῶν λαϊκῶν), εἶτα συντιθεμένων ὅτι ἀξίως καὶ δικαίως τοῦτο γίνεται (ἔπειτα, ἀφοῦ ἐκφράσουν τὴν πεποιθήσῃ τους ὅτι αὐτό, πού θά ἀκολουθήσει, εἶναι «ἄξιον καὶ δίκαιον»), τότε ἄρχεται τῆς εὐχαριστίας» (PG 61, 527). Ἀπὸ τό σημεῖο αὐτό καὶ πέρα ὁ λειτουργός μπαίνει στὴ διαδικασία τῆς τελέσεως τῆς ἀναιμάκτου θυσίας, μέ τό λαό νά παρακολουθεῖ στενά καὶ μέ φόβο Θεοῦ. Οἱ εὐχές, πού ἀκολουθοῦν, εἶναι σέ πρῶτο πληθυντικὸ πρόσωπο, δηλαδή,

εἶναι λόγοι ὄχι μόνου τοῦ ἱερέα, ἀλλὰ ὅλης τῆς κοινότητας, ἢ μᾶλλον, τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, στρατευομένης καὶ θριαμβεύουσας, ἢ Ὅποια μυστικά εἶναι παρούσα μαζί μέ τὰ τάγματα τῶν Ἀγγέλων.

Στό σημεῖο αὐτό ἔχει ἐγερθεῖ ἓνα ἐρώτημα: ὅταν δέν παρίσταται κανένας πιστός, μπορεῖ ὁ λειτουργός νά τελέσει ἔγκυρο μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας; Κάποιοι λένε ὄχι, στηριζόμενοι στήν ὀρθή, κατὰ τὰ ἄλλα, θέση ὅτι ἡ θεία Εὐχαριστία εἶναι τό κατ' ἐξοχὴν μυστήριο, πού φανερώνει στὸν κόσμο τὴ συγκρότηση τῆς Ἐκκλησίας. Δέν εἶναι ἰδιωτικὴ ὑπόθεση κανενός. Οὔτε ὁ ἱερέας μπορεῖ νά λείει κρυφά στό «αὐτί» τοῦ Θεοῦ, ὅ,τι ἔχει νά πεῖ, οὔτε ὁ λαϊκός νά προσεύχεται ἰδιωτικά. Χρειάζεται, ὅμως, μιὰ διευκρίνιση. Ὁ Νικόλαος Καβάσιλας, πού συμφωνεῖ καθ' ὅλα μέ τόν ἱ. Χρυσόστομο (ἔ.ἀ.), ὡς πρὸς τὴ συμμετοχὴ τῶν λαϊκῶν στὴ λατρεία, προσθέτει μιὰ λεπτομέρεια χαρακτηριστικὴ. Λέει: «Καὶ αὐτός (ὁ ἱερέας) ..., πάντων συνθεμένων καὶ "ἄξιον καὶ δίκαιον" ἀνειπόντων (ἀφοῦ ὅλοι συναινέσουν καὶ πούν «ἄξιον καὶ δίκαιον»), αὐτός ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν εὐχαριστίαν προσφέρει τῷ Θεῷ» (Ἑρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας, ΚΖ). «Ἐφ' ἑαυτοῦ» σημαίνει μόνος του. Ἴδια δυνάμει. Τῇ δυνάμει τῆς χειροτονίας του.

Ὁ μακαριστός π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος ἔχει γράψει: «Ὁ θέλων νά τελέση τὴν Θυσίαν Ἱερεύς δέν χρήζει δογματικῶς εἰμὴ τριῶν πραγμάτων: 1ον) Τεμαχιδίου ἄρτου. 2ον) Ὀλίγων στα-

γόνων οίνου. Καί 3ον) Μιας εὐχῆς (ἔστω καί αὐτοσχεδίου), περιλαμβανούσης τοῦτο μὲν τὰ Κυριακὰ λόγια "Λάβετε, φάγετε...", "Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες...", τοῦτο δὲ ἐπίκλησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς καθαγιασμόν τῶν προκειμένων στοιχείων» ("Ἀρθρα Μελέται Ἐπιστολαί, 1981, σελ. 93-94). Ἡ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού μέ τή χειροτονία ἐπιδαφιλεύεται σέ ὅποιον ἔχει κληθεῖ νά ἀναλάβει ἱερατικό διακόνημα, εἶναι αὐτοτελής καί δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τή λειτουργία ὁποιασδήποτε ἄλλης κλήσεως ἢ διακονήματος σέ ἄλλα πρόσωπα, παριστάμενα ἢ μή. Βέβαια, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ π. Ἐπιφάνιος ὁμολογεῖ, οἱ περιστάσεις, κατά τίς ὁποῖες ὁ ἱερουργός θά χρειαστεῖ νά ἱερουργήσῃ μόνος του ἢ χωρίς νά τηρήσῃ τίς τελετουργικές διατάξεις τοῦ Μυστηρίου, εἶναι σπανιότατες. Ἐάν κάτι τέτοιο συμβεῖ «ἄνευ ἀνάγκης», τοῦτο «συνίστησι παράπτωμα ἐκκλησιαστικῆς ἀταξίας καί ἀπειθείας», χωρίς, ὅμως, νά «λυμαίνεται τήν ὑπόστασιν τοῦ Μυστηρίου» (ἔ.ἀ.). Λυμαίνεται, βέβαια, τή σύστασιν τῆς Ἐκκλησίας, θά λέγαμε.

Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἔργο καί τοῦ λαοῦ. Ὁ λειτουργός δέν ἀπαγγέλλει δικά του λόγια. Λέει εὐχές τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμα καί ἂν θά αὐτοσχεδίαζε, ὅπως στούς πρώτους χριστιανικούς χρόνους, πρὶν ἀποκρυσταλλωθῶν τὰ τυπικά τῆς θείας λατρείας. Οἱ εὐχές αὐτές δέν μπορεῖ παρά νά εἶναι προσιτές σέ ὅλους ὡς ἄκουσμα καί κατανοητές. Θά πρέπει, ἀκόμα, νά γνωρίζῃ ὁ λαός ὅτι ὅσα λένε ἢ φάλλουν οἱ φάλτες εἶναι λόγια δικά του. Ἄν δέν τὰ λένε ἢ

τά φάλλουν ὅλοι μαζί, τοῦτο ὀφείλεται σέ πρακτικούς λόγους, προκειμένου νά διατηρηθεῖ ἡ ἱεροπρέπεια καί ἡ τάξη στή λατρεία, καί νά διαφυλαχθεῖ ὁ πλοῦτος τῆς ὑμολογίας.

Πολλοί ἐπισείουν τόν κίνδυνον τοῦ προτεσταντισμοῦ καί ἐξαπολύουν μύδρους κατά τῆς ἐνεργότερης συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ στά δρώμενα τῆς θ. λατρείας καί στά Μυστήρια. Ὑπεραμύνονται ἡθῶν καί παλιῶν συνηθειῶν, ὡς μέσων ἀσφαλοῦς προστασίας. Ὁ κίνδυνος αἰρέσεων εἶναι καί θά εἶναι ὑπαρκτός. Ὑπαρκτή, ὅμως, εἶναι καί ἡ ἀλλοίωση τοῦ φρονήματος ἀπό τή συνήθεια. Λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος: Ἡ συνήθεια «τῆς τοῦ Θεοῦ προσταγμάτων πολλάκις ἐκράτησε. Καί τί λέγω προσταγμάτων; αὐτῶν μὲν οὖν τῶν εὐεργεσιῶν» (PG 61, 63). Ἡ συνήθεια πολλές φορές ἀποκτᾶ δύναμη, πού ἀκυρώνει τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, καί ἀποκρούει τίς εὐεργεσίες Του. Καί σέ ἄλλο χωρίο ὀδύρεται: «Ὡ τῆς συνηθείας! ... εἰκῆ παρεστήκαμεν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδεὶς ὁ μετέχων... Τράπεζα πάρεστι βασιλική, ἄγγελοι διακονοῦμενοι τῇ τραπέζῃ, αὐτός πάρεστιν ὁ Βασιλεὺς, καί σύ ἔστηκας χασμῶμενος;» (PG 62, 29). Μάταιη καταντᾶ ἡ λειτουργία μας. Κανείς δέν παίρνει μέρος. Στὸ βασιλικὸ τραπέζι ἄγγελοι διακονοῦν, ὁ ἴδιος ὁ Βασιλεὺς εἶναι παρών, καί σύ, πιστέ, στέκεσαι ἀδρανῆς καί χασμουργίσει;

Ε. Χ. Οἰκονομάκος